

		ASPEKT NIEDOKONANY		ASPEKT DOKONANY				
		RAZ, TERAZ, ZARAZ	ZAWSZE, ZWYKLE, CZĘSTO	WCZORAJ, JUTRO				
dziś	→		ić idę, idziesz szedłem, szedłeś* będę szedł**	chodzić chodzę, chodzisz chodziłem, chodziłeś będę chodził	pójść ----- poszedłem, poszedłeś*** pójde, pójdziesz			
wczoraj	→					jechać jadę, jedziesz jechałem, jechałeś będę jechał	jeździć jeżdżę, jeździsz jeździłem, jeździłeś będę jeździł	pojechać ----- pojechałem, pojechałeś pojedę, pojedziesz
jutro	→							
		pływać pływam, pływasz pływałem, pływałeś będę pływał	popływać ----- popłynąłem, popłynąłeś popłynę, popłyniesz					

Uwaga na formy rodzaju żeńskiego: * szłam, szłaś / ** będę szła / *** poszłam, poszłaś

CZASOWNIKI RUCHU 1

Czasowniki ruchu to osobna grupa, której wspólną cechą, oprócz semantycznej, jest istnienie trzech form każdego czasownika: niedokonanej, dokonanej i iteratywnej oznaczającej powtarzalność, wielokrotność danej czynności.

Do najczęściej używanych czasowników ruchu należą *iść*, *chodzić*, *pójść* i *jechać*, *jeździć*, *pojechać* oraz te, które zostały utworzone na ich bazie.

■ iść, chodzić, pójść

Czasowników tych używamy, kiedy mówimy o poruszaniu się pieszo, a także gdy mówimy o ogólnych atrakcjach: kinie, teatrze, filharmonii, imprezie itd. (*idę do kina*, *często chodzimy do teatru*, *pójdę na koncert*). *Iść* i *chodzić* to formy niedokonane, a *pójść* ma aspekt dokonany.

• iść

Formy tej używamy dla czynności jednorazowej niedokonanej lub takiej, która odbywa się teraz albo odbędzie się w najbliższej przyszłości.

Dzisiaj idę do szkoły razem z siostrą.

Nie mogę teraz rozmawiać, bo idę ruchliwą ulicą i nic nie słyszę.

Po południu idę odwiedzić chorą koleżankę.

• chodzić

Formy tej używamy dla wyrażenia czynności powtarzającej się, rutynowej. Często występuje ona z określeniami czasu: *zawsze*, *zwykle*, *... nigdy*.

Ona chodzi do szkoły podstawowej.

On codziennie chodzi na spacer.

Nigdy tam nie chodzi.

• pójść

Formy dokonanej używamy dla wyrażenia czynności jednorazowej, krótkotrwałej, którą zakończyliśmy lub planujemy zakończyć (będzie widoczny rezultat).

Tato poszedł do sklepu i kupił chleb.

Pójdziemy do znajomych, wrócimy przed północą.

Pójdę do biblioteki i wypożyczę tę książkę.

■ jechać, jeździć, pojechać

Czasowników tych używamy, kiedy mówimy o poruszaniu się za pomocą środków transportu lub gdy cel naszej drogi jest odległy (*jadę do Gdańska*, *jedziemy w daleką podróż*). *Jechać* i *jeździć* to formy niedokonane, a *pojechać* ma aspekt dokonany.

• jechać

Formy tej używamy dla czynności jednorazowej lub takiej, która odbywa się teraz albo ma mieć miejsce w najbliższej przyszłości.

Dzisiaj jadę do szkoły tramwajem.

Nie mogę teraz rozmawiać, bo jadę pociągiem i nic nie słyszę.

Jadę w weekend w góry.

• jeździć

Formy tej używamy dla wyrażenia czynności powtarzającej się, rutynowej. Często występuje ona z określeniami czasu: *zawsze*, *zwykle*... *nigdy*.

W wakacje jeździmy na wies.

Zwykle jeżdżę do szkoły autobusem.

• pojechać

Formy dokonanej używamy dla wyrażenia czynności jednorazowej, krótkotrwałej, którą zakończyliśmy lub planujemy zakończyć (będzie widoczny rezultat).

Pojechałem do Warszawy i obejrzałem tę wystawę.

Pojeździmy na wakacje i wrócimy wypoczęci.

■ lecieć, latać, polecieć

Czasowniki te oznaczają poruszanie się w powietrzu. Mogą odnosić się do ptaków, owadów lub ludzi, którzy poruszają się za pomocą środków transportu (*samolotem*, *helikopterem*, *łodzią*, *balonem* itd.). W mowie potocznej czasowniki te są używane, kiedy ktoś lub coś szybko się porusza, idzie lub biegnie. Zasady ich użycia są analogiczne do omówionych już zasad stosowania czasowników: *iść*, *chodzić*, *pójść*.

Muszę wyłączyć komórkę, bo lecę samolotem.

On często lata tanimi liniami i korzysta z różnych promocji.

Może kiedyś polecimy do Ameryki.

Lecę do domu, bo jest bardzo późno.

■ płynąć, pływać, popłynąć

Czasowniki te oznaczają poruszanie się po wodzie. Odnoszą się zarówno do fizycznego wykonywania czynności pływania, jak i poruszania się za pomocą środków transportu (*statkiem*, *promem*, *jachtem*, *łodką* itd.). Używamy ich analogicznie do czasowników: *iść*, *chodzić*, *pójść*.

Płyniemy jachtem przez Kanał Augustowski.

Uwielbiam pływać w morzu.

Jutro popłynę na drugi brzeg jeziora.